

artOloco
location art(ists)

JAARVERSLAG 2015

INLEIDING

Het is vlak voor kerst. Het hele jaar is hard gewerkt. Hard gewerkt om een van de projecten te verkopen. Projecten met mooie maatschappelijke thema's verpakt in theatrale verbeelding. Een locatie voorstelling over je buitengesloten voelen, een muzikaal theatercollege over controle versus creatieve chaos, een

project om eenzaamheid te reduceren. Maar wie wil er nu nog investeren in cultuur dat zachte waarden voorop stelt? Wie heeft het nog lef bij te dragen aan iets wat moeilijk voor te stellen is?

Het is vlak voor kerst. Onze lokale partner in Leidsche Rijn, Cultuur19 belt. Van een belangrijk fonds is toezegging! Het ontbrekende geld voor het project *Hangplek voor ouderen* is binnen! We kunnen aan het kerstdiner!

PROJECTEN

Afgelopen afgelopen jaren waren roerig. Met de crisis, het wegvallen van subsidies op de kunst, de kleinere budgetten bij diverse (kunst-)fondsen en de druk op deze fondsen, heeft het moeilijk gemaakt om projecten te realiseren.

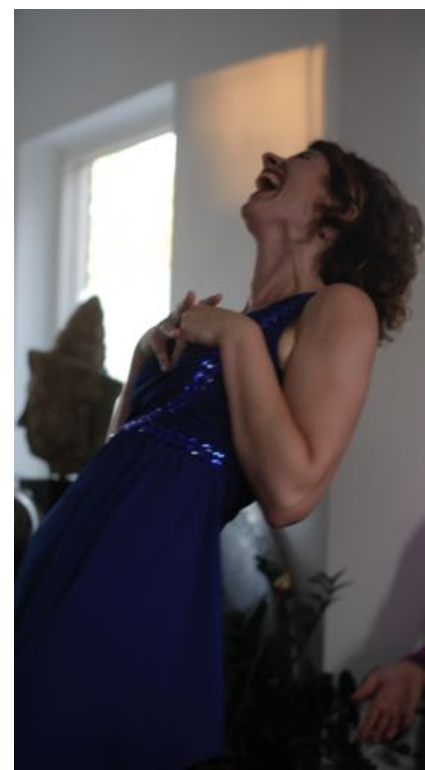
Het maken van een projectplan ten behoeve van financiering vraagt veel tijd. En hoe mooi en goed de plannen zijn, hoezeer wij erachter staan, de kans dat een commissie het plan binnen vijf minuten van tafel veegt, is niet gering. Van verschillende projecten kwamen de afwijzingen op de financiering binnen. Onder andere hebben we het project *Buitenstaanders* (Deventer) nu ook definitief moeten stopzetten.

Terwijl wij in 2012 nog een groot project realiseerde, zijn de afgelopen jaren minimaal geweest. In 2013 en 2014 is *De Oppas* in reprise gespeeld en hebben wij een huiskamerproject *Mijn Leidsche Rijn* in juni 2014 gerealiseerd. Het was in de start van 2014 al duidelijk dat de bakens moesten worden verzet. Maar waarnaartoe?

VISIE

artOloco realiseert al jaren projecten met een maatschappelijke relevantie en tracht altijd mensen te verbinden en bewust te maken van een historische, culturele of economische context. Het gewone, alledaagse wordt weer uitzonderlijk en meer geliefd. Kijkend met een open blik zoekt artistiek leider Ton Offerman in de ontwikkeling van elk project naar verbindingen tussen mensen onderling en hun omgeving. In elk project daagt hij de deelnemers uit hun talenten te herkennen en te ontwikkelen. Juist door een hands-on mentaliteit en zonder enige opsmuk bereikt artOloco in haar projecten een hoge en bijzondere artistieke kwaliteit.

Met het team van artOloco zoekt Offerman sinds de eerste

voorstelling op locatie steeds actief naar mogelijkheden om een publiek te bereiken dat niet zo snel het theater kan vinden. Afgelopen jaren is artOloco er zich steeds bewuster van dat zij projecten realiseert met een maatschappelijke impact. Dat deze projecten zich niet meer *alleen* op specifieke locaties zullen afspelen, ligt in deze lijn van ontwikkeling. Zo wordt op dit moment onderzoek gedaan naar het realiseren van een project dat onder de noemer *immersive theatre* valt. En zo ook past in dit onderzoek het muzikaal theatercollege *Dan improviseren we wel wat*.

De meerwaarde van de organisatie is dat het team altijd kijkt vanuit thema's die mensen wezenlijk bezighouden en daar een theatrale vorm bij zoekt die passend is om een zo groot mogelijk effect te bereiken. In het ene project is dat het verhaal van de plek vormgegeven in een 'reis' door die locatie die dit zowel in spel als in de ruimte laat ervaren, in een volgend project is dat het vormgeven van (nog) betekenisvol kunnen bijdragen van senioren in de maatschappij, of een project waarin het laten ervaren dat in deze maatschappij niet alles controleerbaar is. De toeschouwer ervaart elk project intens en de vorm, die wezenlijk aansluit bij het thema, zorgt ervoor dat het nog lange tijd in de mensen hun gedachten blijft.

Daarnaast zoekt de stichting al sinds haar oprichting steeds naar nieuwe mogelijkheden om mensen in contact te laten komen met kunst; plekken en vormen waarbij mensen om andere redenen verleid worden naar een voorstelling te gaan. Deze innoverende manier van denken is juist niet om van te voren in doelgroepen te denken, maar om vanuit de noodzaak en vorm van het project 'als vanzelf' nieuwe doelgroepen te bereiken. Met natuurlijk de hoop dat door de ene ervaring het de drempel heeft verlaagd om vaker een voorstelling of kunst te aanschouwen.

2015

realisatie projecten

Het was een mager jaar. Niet dat we stil hebben gezeten. Eind januari is het projectplan voor *Hangplek voor ouderen* naar een aantal fondsen gegaan, is een theatrale workshop voor bedrijven (*Ontstressen*) ontwikkeld en in mei is het beeldende kunstproject *Wasserette* gerealiseerd.

Door de steeds grotere moeilijkheid bij (kunst-)fondsen om voldoende financiering te verkrijgen, bracht ons de noodzaak om andere manieren van realisatie van projecten te vinden. Een van de conclusies van een eerdere bijeenkomst met bestuur, theatermakers en ondernemers was om in de ontwikkeling van projecten

van een *push-* naar een *pull-strategie* te komen. Daarbij kwam het advies om te kijken hoe de tot nu toe altijd eenmalige producties op een eenmalige locatie en met een beperkt en lokaal publiek reproduceerbaar te maken, zonder aan de kern van de lokale gebondenheid te tornen.

De puzzel is niet direct gelegd. In gesprekken met teamleden, de analyses van voorwaarden bij fondsen en onze kijk op maatschappelijke tendensen zijn we tot een drietal mogelijkheden te komen:

1. bestaand project aanpasbaar maken aan soortgelijke locaties en daar aanbieden. Dit reduceert enorme investering in bedenken en uitwerken van concept en er is een *trackrecord* van het project, zodat beslissers (en financiers) snel een goed beeld krijgen van de impact van het project,
2. op basis van maatschappelijke 'problemen'. Diverse grote maat-

schappelijke thema's komen met regelmaat in het nieuws (zoals stress, controle, eenzaamheid) en er is dus ook 'markt' voor.

3. projecten niet bij kunstfondsen, maar bij mens-en-maatschappij en cultuurparticipatie indienen.

De uitwerking daarvan hebben we als volgt vormgegeven:

Mijn Leidsche Rijn (2014) en het vervolg

Mijn Leidsche Rijn was succesvol. Niet alleen voor ons maar ook voor de bewoners van de buurt en onze partner Cultuur19.

ad. 3 In de evaluatie met onze partner en de huiskamers kwam de vraag of wij een vervolg wilden ontwikkelen; opnieuw over de wijk, maar met een ander thema. Het onderwerp is ouderen geworden.

Met deze ondersteuning vanuit de plek, zijn wij de weg van de fondsen ingeslagen. En hierbij gekozen om de maatschappelijke impact in plaats van de kunstkant uit te lichten:

Hangplek voor Ouderen

Onder begeleiding van een professioneel team van regisseur, schrijvers en acteurs, maken telkens vijf lokale actieve ouderen-teams een *real life comedy*, een theateraal feuilleton van 5 voorstellingen (afleveringen) van 50 minuten. Het verhaal wordt gespeeld door ouderen zelf en één professionele actrice. Naast het acteren zelf, verzorgen de actieve ouderenteams de productionele werkzaamheden; Organiseren, Produceren, Interviewen, en Publiciteit. De deelnemende ouderen worden geactiveerd door hen op hun talenten aan te spreken. Dit kunnen talenten

zijn die ze in hun werkzame leven ook ingezet hebben of juist onvermoede talenten.

Het verhaal wordt verteld in de vorm van een real-life comedy. De serie voorstellingen gaat over de leefwereld van ouderen in hun eigen leefomgeving. De uitvoeringen vinden plaats in een huiskamerachtige setting die uitnodigt om na de voorstelling te blijven hangen met een stukje osseworst en kaas. Cast, crew en publiek komen met elkaar in contact, waarbij input voor het script van de volgende aflevering wordt gevraagd.

Vooraf aan de uitvoeringen houdt het Interview-team gesprekken - met ouderen, door ouderen - om erachter te komen wat er bij hen en in hun wijk leeft. Deze interviews vormen de noodzakelijke input voor de scripts van de voorstellingen.

Om de financiering voor dit project te realiseren is gekozen om niet bij de cultuurfondsen, maar bij de maatschappelijke fondsen aan te vragen, zoals Fonds voor Cultuurparticipatie, Oranjefonds of Fonds Sluyterman van Loo. In eerste instantie leek dit zeer voorspoedig te gaan. Fonds voor Cultuurparticipatie honoreerde direct een volledig aangevraagd bedrag. Toch heeft het nog tot in december geduurd voor ook het laatste, onbrekende deel gehonoreerd werd. Gaande het traject kwamen een aantal onverwachte afwijzingen of werd minder subsidie toegekend dan was aangevraagd.

Samen met onze lokale partners is onze inspanning uiteindelijk beloond en kon het project in januari 2016 een aanvang krijgen.

Het project heeft een werkbegroting van €99.000.

La Vie Vinex

ad 1 Daarnaast zijn wij naar aanleiding van *Mijn Leidsche Rijn* gaan kijken of wij deze voorstelling niet ook in andere vinexwijken zou kunnen spelen (*La Vie Vinex*). Hiervoor is een specifiek korte hand-out geschreven. Er was een dun contact in Amersfoort en Lelystad.

Voorlopig is deze weg doodlopend. Doordat zowel wij niet het contact hadden met een 'beslisser' in de betreffende gemeente als dat wij zelf niet voldoende tijd hebben geïnvesteerd in de acquisitie.

Ontstressen en Dan Improviseren We Wel Wat

ad. 2 Werkstress blijkt een groot probleem binnen veel bedrijven. Minister van Sociale Zaken Lodewijk Asscher heeft daarom ook in november 2014 de week van de werkstress geïntroduceerd. Wij hebben dit opgepakt en dit heeft geresulteerd in de ontwikkeling van zowel een korte theatrale presentatie voor congressen als een theatrale workshop voor bedrijven. Doel van deze presentatie en workshop is zien en ervaren waar de werkstress vandaan komt en een aantal handvatten geven om deze oorzaken voor te zijn.

Omdat dit als een 'maatschappelijk probleem' wordt ervaren, zien wij de mogelijkheid om juist met theater dit op de werkvloer bespreekbaar te maken.

Zowel de presentatie als de workshop is niet al te duur in ontwikkeling en ook verplaatsbaar (in elk bedrijf en op elke plek). Bij een voorzichtige begroting zal na ongeveer 10 workshops/presentaties reeds winst gemaakt worden.

Op dit moment staat *Ontstressen, de snelle fix* in de steigers en zijn we samen met psychologen en een dramatherapeut bezig met het ontwikkelen van een workshop-traject en zijn de eerste stappen in acquisitie gezet.

In het muzikaal theatercollege *Dan Improviseren We Wel Wat* laat Gert Poppe, samen met 4 talentvolle, jonge musici de kracht zien van improviseren. En dan niet improviseren als in "We weten het niet meer, dus we doen maar wat." Nee, improviseren zoals een zeiler die meebeweegt met de wind, zoals een kind dat onbevangen omgaat met al het nieuwe dat zich aandient, zoals een musicus die reageert op zijn mede-bandleden. Improviseren als essentieel ingrediënt voor een succesvol en vervuld leven.

Dit college, dat een tegenkant biedt in het neo-liberale denken, kan zowel in het theater als specifiek voor bedrijven.

Wasserette een uitstapje?

Ineens was daar een vraag of wij onze expertise wilden inzetten voor een beeldende kunst project in de synagoge in Groningen. De installatie van beeldend kunstenaar Amos van Gelder brengt herinneringen samen in stukken doek.

Deze synagoge diende lange tijd als plaats van samenkomst voor een bloeiende en actieve joodse gemeente en in de chaotische werkelijkheid vlak na de Tweede Wereldoorlog werd die synagoge veranderd in een wasserij.

Met verwijzingen naar gebedsmantels (talliet) die de Joodse mannen in de ruimte elke sabbat omdoen, de doden en de levenden en

praktische invulling van de wasserij, vat deze installatie de geschiedenis van de Groninger gemeenschap en de metamorfoses van deze synagoge in één beeld samen.

Voor dit project werd samengewerkt met de Groninger Synagoge en curator Ronit Eden en kregen wij een bijdrage van het V-fonds.

Conclusie projecten

Het slagen van een lokaal project vraagt een lokale partner met een goed netwerk. Dat is duidelijk te zien in de samenwerking in Leidsche Rijn met Cultuur19 en Doenja Dienstverlening.

Het aanpassen van een bestaand project voor een nieuwe locatie kan. Om het project gerealiseerd te krijgen is een betrokken lokale partner essentieel. Het zoeken naar zo'n partner in een wijk vergt veel tijd. Ook het zoeken naar bedrijven of tussenpersonen voor het uitvoeren van bedrijfsopdrachten vraagt een actieve houding. Daarom is actieve acquisitie noodzakelijk. artOloco zal hiervoor dan ook ruimte voor moeten vrijmaken wil het een goed basis hebben voor de toekomst.

huisvesting en verhuur

De plek voldoet goed. Het kantoor is een prettige plek om te werken en samen te komen met ons team van freelancers en het is fijn de studio te hebben voor het netwerk en om zelf ook voor een klein aantal uur effectief te kunnen werken.'

Het aantal gezelschappen/producten dat onze studio's voor repetitie van hun producties weet te vinden groeide in de 2e helft van 2014 sterk en dat heeft zich in 2015 doorgezet. De artOloco-studio werd 23 weken verhuurd en Blow Up-studio 26 weken verdeeld over 14 gezelschappen, 19 producties, 7 losse verhuur.

financiën

Het jaar is positief afgesloten. De omzet steeg met 75% ten opzichte van 2014 van €48.000 naar €85.000.

Dat is te danken aan de omzet op verhuur. Zoals boven reeds besproken is dit jaar vooral geïnvesteerd in het ontwikkelen en uitwerken van projecten en is er een klein bedrag aan subsidies voor de uitvoering van *Wasserette* van de fondsen gehonoreerd. Daarnaast is de financiering voor bijna €100.000 rond voor *Hangplek voor ouderen*. Deze gehonoreerde bedragen zullen pas in 2016 worden aangesproken.

TOEKOMST

In 2016 zullen we ons in eerste instantie richten op de uitvoering van *Hangplek voor ouderen* in Leidsche Rijn. Daarbij wordt direct ook initiatief genomen om het project ook in andere steden/wijken te laten plaatshebben. Het gaat ons niet alleen om de duurzaamheid voor de ouderen in Leidsche Rijn, maar evengoed om de duurzaamheid van het project. Daarnaast zal *Ontstressen* verder ontwikkeld worden en verwachten de eerste opdracht binnen te krijgen. En zullen wij met open blik kijken welke projecten zich nog aandienen en kans van slagen hebben om gerealiseerd te worden.

Een van de ontwikkelingen is dat theater steeds meer buiten het theater plaatsvindt en dat het steeds meer een ervaring is waarin het publiek mee participeert; *immersitive theatre*. Een *immersive theatre* ervaring is dat het publiek in een totaal nieuwe omgeving en context geplaatst wordt: de deelnemer wordt in een persoonlijke reis ondergedompeld met in elkaar overgaande ruimtes en personages. Deze ontwikkeling is in Engeland reeds veel verder gevorderd en bij artOloco bekijken we op welke manier wij op deze tendens kunnen aansluiten.

We sluiten 2015 niet alleen positief af, maar zien dat de positieve ontwikkeling op zowel projecten als verhuur door zal zetten. Er zal budget en menskracht worden vrijgemaakt voor actieve acquisitie voor zowel bestaande als ontwikkelde projecten. De acquisitie zal zich richten op gemeenten (*Hangplek* en *La Vie Vinex*) en op bedrijven (*Ontstressen* en *Dan Improviseren*).

De verwachting is dat de verhuur zich verder positief zal ontwikkelen en dat wij in 2016 een nog beter resultaat zullen behalen. Maar terwijl 2015 voornamelijk de omzet kwam uit de verhuur, zal 2016 een veel betere balans laten zien met onze kernactiviteit: het realiseren van projecten.